

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND OHIO 44103
Vol. LXXI Rugsejis – September 4, 1986 Nr.34

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pranešimas iš Paryžiaus

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Demonstracija New Yorke...

Kazokų išdavimas

Karo nusikaltėliai kitoje pusėje

Vytautas Meškauskas

Kaip mes jau savo laiku rašėme š. m. balandžio mėn. Londone pasirodė Nikolajaus Tolstojaus knyga **The Minister And the Massacres**. Kritikai ją sutiko, mes sakytumėm, su tylos sąmokslu. Mat joje iškeltas britų konservatorių herojaus lordo Stockton, daugiau žinomo savo senesniu vardu — Harold Macmillan — vaidmuo tuojau po paliaubų įvykusiam kazokų ir kitų, baltųjų rusų išdavime sovietams. Iki šiol dėl to ginčijosi daugiau ar mažiau specialistai. Knyga dabar į didžiąją spaudą gražino jaunų konservatorių studentų magazinas **NEW AGENDA**. Jo redaktorius 20 m. amžiaus Harry Phibbs pareikalavo, kad Macmillanas arba atsakytų į knygos jam mestus kaltinimus arba būtų išmestas iš konservatorių partijos, kuri neturėtų būti kaip nors susijusi su karo nusikaltėliais. Konservatorių partijos pirmininkas Norman Tebbit įsakė magazino išleidimą sulaikyti, aiškinamas, kad magazino pasirodymash galėtų iššaukti bylas ir ieškinius teisme, reikalaujančius šimtą ar daugiau tūkstančių svarų už įžeidimą ir šmeižimą. Phibbs sutiko tai padaryti, bet žada rudenį tą magaziną leisti savo vardu ir kovoti su "raudonuoju fašizmu". Tokiu būdu Tolstojaus knyga vėl pasidarė aktuali.

Pagal Tolstojų 1945 m. gegužės 10 d. 10 val. ryto Macmillan, tuo laiku Churchillio kabineto ministeris, atvyko į Klagenfurtą Austrijoje, kur buvo britų V korpo štabas. 12 valandą jis išskrido atgal. Kas įvyko per tas dvi valandas? Tolstojus teigia, kad buvo padarytas baisus karo nusikaltimas.

Dalis jų buvo pabėgėliai po pirmojo pasaulinio karo ir tokiu būdu nebuvo liečiami Jaltos nutarimo repatriuoti sovietų piliečius, atsideriusius vokiečių užimtuose teritorijose.

Macmillanas įrašė į savo dienoraštį:

"... tarp pasidavusių vokiečių buvo apie 40,000 kazokų ir kitų baltųjų rusų su vaikais ir žmonomis. Išduoti juos rusams būtų juos pasmerkti vergijon, kankinimams ir greičiausiai — mirti. Atsisakymas tai padaryti būtų skaudus rusų įžeidimas ir be to Jaltos susitarimo pažeidimas. Mes nutarė juos išduoti".

Masinis išdavimas be to atpalaiduotų nuo keblaus sovietų reikalavimo išduoti tam tikrus asmenis. Tuo atveju reikėtų išsiaiškinti ar iš tikro sovietai turi teisę jų reikalauti.

Dabar nėra jokios abejonės, kad buvo atliktas "karo nusikaltimas", už kurį pralaimėjusi pusė būtų patraukta atsakomybėn ir jos

(Nukelta į 2 psl.)

Šių metų rugpiūčio 23 dieną New Yorke įvyko pavergtų tautų demonstracijos tikslu paminėti 1939 m. įvykusį Molotovo-Ribbentropo pakta, kuris suteikė teisę Hitleriui ir Stalinui pasidalinti Lenkiją ir Pabaltijo valstybes bei pradėti antrąjį pasaulinį karą, pasigrobtį nepriklausomas valstybes, kurios ir iki šių dienų neša jų vergiją.

Dalyvavo apie 300 žmonių. Kalbas pasakė kongresmanas William Green, senatorius Alfonse M. D'Amato, Afganistano atstovas ir kiti. Sekančią dieną buvo rodoma televizijoje.

L. Tamošaičio nuotr.

Pirmoji Baltijos valstybes liečianti rezoliucija Venezueloje

1986 m. liepos mėn. 1 d. Venezuelos Krikščionių Demokratų Partijos (COPEI) Nacionalinis Komitetas 45-tos masinių deportacijų sukakties proga vienbalsiai priėmė rezoliuciją, liečiančią sąlygas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Nacionalinis Komitetas, turėdamas dėmesį Baltijos valstybių pasirašytas taikos sutartis, kuriomis Sovietų Sąjunga garantavo amžina teritorijos nepažeidžiamumą ir taiklų kraštų priklausymą Tautų Sąjungai ir Helsinkio Konferen-

cijos garantuojamą laisvo tautų apsisprendimo teisę, o taip pat pasmerkdamas Sovietų Sąjungos — Nacių Vokietijos samokslą, pasirašant Molotovo-Ribbentropo pakta, pagal kurį Sovietų Sąjunga okupavo ir nelegaliai pasigrobė Baltijos valstybes, jėga jas įjungdama. nutarė:

1. Pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų troškimus ir teises gyventi laisvėje ir nepriklausomybėje, toli nuo Sovietų Sąjungos dominavimo;

2. Pripažinti, kad sunki šių kraštų padėtis turėtų būti svarstymų tema tarptautinėse konferencijose, kad patikrinus Helsinkio Galutinio Akto vykdymą;

3. Pasiūlyti Venezuelos vyriausybei, kad Baltijos valstybių klausimas būtų pateiktas svarstyti Jungtinių Tautų Dekolonizacijos Pakomisei, kaip savo rezoliucija yra pasiūlęs Europos Parlamentas.

Venezueloje krikščionių demokratų ir demokratų akcijos partijos savo dydžiu ir politine įtaka prilygintinos JAV respublikonių ir demokratų partijoms. COPEI partija yra turėjusi du prezidentus: dr. Rafael Caldera ir, praėjusioje administracijoje, dr. Luis Herrera Campins.

Priimtoji rezoliucija yra pirmas Baltijos valstybes liečias ir žymią krašto pilietybę (Nukelta į 2 psl.)

Priėmimas Baltuose Rūmuose ...

Pabaltiečių delegacija, lankantis Baltuose Rūmuose š. m. birželio 12 d. įteikė padėkos adresą prezidentui Reaganui. Iš kairės antras ALT pirm. Teodoras Blinstrubas, trečias laikinai einantis Jungt. Pabaltiečių Komiteto pirm. pareigas dr. Jonas Valaitis, septintas JAV LB pirmininkas inž. Algimantas Gečys.

Vliko konferencijoje rugpiūčio 23 d. Clevelande klausosi pranešimų T. Blinstrubas, dr. V. Šimaitis, dr. V. Dargis, A. Juškevičius ir A. Laikūnas. V. Bacevičiaus nuotr.

KAZOKŲ IŠDAVIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

atsakingi pareigūnai pasmerkti, bet tada atrodė kitaip. Istorikas profesorius Norman Stone rašė rugp. 21 d. DAILY MAIL, kad Macmillanas galėjo vadovautis tokiom mintim:

"Šiuo metu Raudonoji Armija yra dešimt kartų stipresnė už britų ir nuo Stalino priklauso ar Italijos ir Prancūzijos komunistai atsisakys nuo savo pretenzijų į valdžią tuose kraštuose, kur yra labai stiprūs".

Taip pat ir britų viešoji nuomonė tuo metu buvo labai prorusiška ir nenorėjo suprasti tų, kurie kovojo vokiečių pusėje. Pats Macmillanas 1948 m. interview su BBC pasakė:

"Tam tikra prasme (tas išdavimas) buvo labai žiaurus... tačiau jie buvo vokiečių pusėje ir su jais bendradarbiavo... reikia atsiminti to laiko sąlygas. Šiaip ar taip Rusija bu-

vo mūsų didysis sąjungininkas".

Dabar net Macmillano gynėjai negali pilnai pateisinti jo elgesio. Jie tik gali pasakyti, kad jis pasielgė žiauriai ir net neteisėtai įsakė gražinti ne tik sovietų piliečius, bet ir ankstyvesnius politinius pabėgėlius, kurie visai nebuvo minimi Jaltos susitarime. Jie tačiau stoja piestu prieš Tolstojaus prielaidą ir įtarimą, kad Macmillanas turėjo sąryšį su sovietais ir kad sovietai ko gero jį šantažavo; kai jis buvo krašto apsaugos, užsienio reikalų ir pagaliau ministerių pirmininku!

Toks teigimas duotų pagrindo Tolstojų patraukti į teismą, tačiau dabar jau virš 90 metų lordas Stocktonas to nepadarė. Londoniškis THE TIMES rugp. 23 d. prileido, kad Macmillanas pasielgė neteisingai ir tai dabar supranta, bet nenori viešai prisipažinti, baidydamas kaltę už tai primesti Jaltos susitarimui ar

maršalui Alexander — Vyr. Pietų fronto vadui.

Aiškinantis OSI kaltinimus tas būtų skandalas, gerai parodo kaip ir su geriausiais norais kartais padaromi neteisingi sprendimai.

PIRMOJI BALTIJOS VALSTYBES LIEČIANTI REZOLIUCIJA VENEZUELOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

liečių dalį įpareigojant dokumentas Venezuelos istorijoje.

Venezuelos Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkui dr. Vytautui A. Dambravai iškėlus rezoliucijos prašymą, iš karto labai nuoširdžiai pritarė partijos generalinis sekretorius dr. Eduardo Fernandez, Kongreso narys dr. José Rodriguez Iturbe ir partijos iš anapus geležinės uždangos esančių etninių grupių koordinatorius inž. Feliks Zubr.

Interex

LKDS suvažiavimas Chicagoje

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo 20-21 dienomis Chicagoje, Tautiniuose namuose. Suvažiavimai vyksta kas trys metai. Jų tikslas — apsvarstyti Sąjungos padėtį, įvertinti atliktus darbus, kritiškai peržvelgti dabartinę padėtį, ir svarbiausia — žvelgti į ateitį, padaryti planus, o taip pat išsirinkti naują LKDS Centro Komitetą.

Jau pereinamais metais buvo numatyta suvažiavimą kvieisti gegužės 24-26 d. d. Deja, dėl nenumatytai pakeistos Pasaulio Krikščionių Demokratų Internacinio suvažiavimo datos iš balandžio į birželio mėn. — LKDS suvažiavimas atidėtas iki rugsėjo mėnesio. Antru atveju būtų reikėję pranešti Internacinio vadovybei apie pasikeitimą LKDS Centro Komiteto ir pakeisti atstovus.

Iš kitos pusės

Parašius tiek daug straipsnių apie sovietų-vokiečių santykius, pasibaigusį Ribbentropo-Molotovo paktą, atvykus į Paryžių buvo labai malonu patirti, kad ir čia rugpiūčio 23 dieną bus 'La manifestation' Stalino-Hitlerio bendravimui prisiminti. Gerai, nes santykiams gerėjant bandoma UŽMIRSTI SU KUO TURIM REIKALĄ.

Atvykus į nurodytą vietą - ukrainiečio poeto Ševčenko garbei pavadintą skverą St. Germain bulvare - pirmas išpūdis buvo toks, kad mažiau negu šimto žmonių sueigą vadinti 'manifestacija' nėra kuklu. Iš kitos pusės -- kuklūs žmonės dažnai nieko nelaimi, gi Paryžiuje per paskutinį šimtmetį įvyko tiek daug ir mažesnių manifestacijų, kurios buvo pasaulinių įvykių pradžia. Tradiciniai šis miestas dar yra visų politinių emigrantų sostinė, nepaisant stiprios New Yorko konkurencijos.

Tarp mūsų kalbant - jei vartoti svetimžodžius - ta sueiga priminė ne manifestaciją, bet greičiau vigiliją, o iškilmingiau skambantis 'skveras' šiuo atveju buvo ukrainiečių bažnyčios šventorius. Ratu sustoję žmonės išklaušė manifestaciją sušaukusių grupių atstovus, kurių tarpe buvo ir tarptautiniai žinomų: prancūzų rezistencijos ir lenkų solidarumo. Kalbėta prancūziškai, išskyrus vieną rusą, kurio kalba buvo tuoju pat, sakiny po sakinio, išversta. Kadangi nebuvo garsintuvų, kiek toliau stovint ne viską buvo galima suprasti. Šeštadienio vakaro praeiviams buvo galima susigaudyti kas čia vyksta iš dalinamų proklamacijų:

23 août 1939

PACTE STALINE — HITLER:
COLLUSION DES TOTALITARISMES
CONTRE L'EUROPE

su smulkesnėmis informacijom apie to suokalbio pavergtas valstybes ir tautas.

Idomu, kad daug kas duodamų lapelių nenorėjo priimti. Kam sau gadinti savaitgalio pasivaikščiojimą įvykiais prieš 47 metus? Tai kelia klausimą, ar rezultatai verti pastangų?

Kiek teko patirti, manifestacijos sumanymas atėjo iš Kanados estų. Idėją priminti tą nelemtą paktą labai puoselėja rusų disidentas Vladimir Bukovski. Tam pritarė ir jaunesni vietos lietuviai, kuriems oficiali vietos Bendruomenės veikla per daug apsnūdusi bei nerangi. Jiems atrodė, kad susidėius su kitomis tautybėmis ar interesų grupėmis, ypač baltais, galima daugiau pasiekti. Pradžia, žinoma, visados sunki ir be jos negali apsieiti!

(vm)

Suvažiavimas prasidės šeštadienį, rugsėjo mėn. 20 d. 9 val. ryto registracija Tautiniuose namuose Chicagoje. Po to sveikinimai, Centro Komiteto pranešimai, naujos vadovybės rinkimai. Po pietų pertraukos Dr. J. Genio paskaita į kurią bus kviečiama visa lietuviškoji visuomenė, diskusijos, laisvi pasisakymai veiklos klausimais.

Vakare, toje pat salėje, iškilminga vakarienė su atitinkama programa. Sekmadienį, rugsėjo mėn. 21 d. pamaldos šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette parke. Po jų užbaigiamasis posėdis ir suvažiavimo išvados taip pat Tautiniuose namuose.

Visi Sąjungos nariai kviečiami aktyviai dalyvauti suvažiavimo darbuose. Nuo kiekvieno mūsų priklauso konferencijų ir suvažiavimo pasisekimas. Stiprindami politinius susigrupavimus stipriname Vyriausiąją Lietuvos Išvadavimo Komitetą ir tuo pačiu Lietuvos vadavimo pastangas.

Gausioj Chicagos lietuvių kolonijoj beveik visi turim draugų, giminių ir pažįstamų. Jei kam reiktų nakvynių — kreipkitės į Centro Komitetą ir jos bus parūpintos. Visus paklausimus galite siųsti Jono Kavaliausko adresu: 6437 South Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

DOVANŲ PARDUOTUVĖ PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas. Taip pat didelis pasirinkimas prekių siuntimui į Lietuvą. Galima gauti spalvotas video juostas iš VII Tautinių šokių šventės.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telefonas (312) 778-2100

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Susitarimo keliu

Rugpjūčio 23 dieną Clevelando lietuvių namuose įvyko Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos sukvietas lietuvių organizacijų (JAV ir Kanados) pasitarimas. Pasitarimo siekis - pasiaiškinti išeivijos lietuvių uždavinius, sąryšį su šiais metais lapkričio mėnesį įvyksiančia Helsinkio akto signatarų konferencija Vienoje.

Pasitarimo dalyviai išklau sė pranešimus apie VLIKo ir PLB valdybų bei kitų organizacijų ar jų specialių tarnybų planus bei pastangas, numatomiems darbams minimos Vienos konferencijos fone. Visos pastangos girtinos, o nekurios jų jau toli pažengusios ir be sąryšio su kitais dirbančiais.

Visi atstovų pranešimai aidėjo tvirtu nusiteikimu dirbti vieningai, memorandumus apie Lietuvos tragediją skelbti pasauliui vienu lietuvišku balsu, bendromis mūsų pajėgomis teikti medžiagą visiems Lietuvos ir lietuvių draugams ...

Dr. K. Bobelis savo baigminėje kalboje akcentavo mintį, kad mūsų organizacijų parengta medžiaga turi būti koordinuota ir įteikiama Lietuvos vardu Helsinkio akto signatarams, pasirašant Lietuvos Diplomatinės Šešios, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkams. Šį pareiškimą visi pasitarimo dalyviai sutiko džiugesio plojimais.

Pasitarimo dalyviai vienasbalsiai priėmė šiuos nutarimus:

1. Pareiškia, kad visi lietuviai ir jų organizacijos vieningai remia VLIKo vadovaujamos Pasaulio Pabaltiečių Santalkos pastangas š.m. lapkričio 4 d. Vienoje prasi-dėsiančioje ESB Konferencijoje iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą, išreikšti Pabaltijo tautų troškimą, siekį ir teisę būti nepriklausomomis, bei apeliuoti į Konferencijos dalyvius, kad Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atstatymo

reikalas būtų įtrauktas į konferencijos dienotvarkę.

2. Ragina išeiviją: a. remti visą ryšium su ESB Konferencija Vienoje ruošiamą Pabaltiečių programą; b. visus pasaulio lietuvius kuo skaitlingiau dalyvauti Vienos įvykiuose; c. remti VLIKo organizuojamą JAV ir Kanados lietuvių išvyką į Vieną ir Londoną.

3. Išreiškia džiaugsmą VLIKo pradėtu visų organizacijų įsijungimu į bendrą ir vieningą Lietuvos reikalų gynimą Vienos Konferencijoje.

4. Išreiškia savo pageidavimą ir pasiūlymą, kad pagrindinis memorandumas Lietuvos klausimu ESB Konferencijai būtų vienas, ir kad jį bendrai paruoštų ir įteiktų VLIKas, Diplomatinė Tarnyba ir PLB; taip pat, kad kalbėdami su kitataučiais lietuviai visuomet pasisakytų vieningai ir kalbėtų vienu, visų lietuvių vardu.

Tas pačias mintis išreiškė ir LB Europos Kraštų pirmininkai ir veikėjai. Turiu si galima daryti išvadą, kad ilgai, ilgai buvusi išeivijos lietuvių perskyra pradeda griūti ir pradėdame žingsniuoti susipratimo keliu. Tegu tas kelias gerėja ir plėtėja!

Mečys Valiukėnas

LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Anna Klizas Wargo

Keturi šimtai penkiasdešimt Lietuvos Vyčių organizacijos narių suvažiavo į jos 73-čią Visuotiną Seimą Allentowne, Pensylvanijos valstijoje rugpjūčio 7-10 dienomis. Seimui šeimininkavo Lietuvos Vyčių Centro valdyba, o rengimo komiteto pirmininkė buvo Garbės Narė Elena Shields iš New Yorko.

Seimas prasidėjo tautiniais lietuviškais rūbais apsirėdžiusių narių eiseną nuo Hiltono viešbučio (kuriame vyko Seimo posėdžiai ir įvairi programa) į Allentowno miesto rotušę. Šiai eisenai pražygiuojant, buvo sustabdytas miesto centre motorizuotas judėjimas. Atvykus į miesto rotušę, iškilnėm vadovavo Lehigh Valley kuopos pirmininkas Albertas V. Klizas. Atidaromąją maldą sukalbėjo Mrg. Al Bartkus, Romoje esančios Lietuvių kolegijos rektorius. Allentowno miesto meras Joseph S. Dadona įteikė miesto raktus Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininkui Pranui Petrauskui ir Lietuvos Vyčiams perskaitė proklamaciją, kurioje skelbė tą savaitę esančią Lietuvių savaitę. iGedant "Lietuva, tėvynė mūsų...", virš miesto rotušės buvo iškelta Nepriklausomos Lietuvos vėliava, kuri ten plėvėsavo visą savaitgalį.

Po vėliavos pakėlimo, Lietuvos Vyčiai buvo autobusais nuvežti į šv. Katerinos iš Siennos katedrą atidaromosioms šv. Mišioms, kurios buvo taip pat ir ką tik įvykusio Kunigų Vienybės seimo uždarnosios. Pagrindinis koncelebrantas buvo vysk. Paulius Baltakis.

Atidaromoji Seimo sesija įvyko Hiltono viešbutyje.

Į prezidiumą buvo išrinkti: pirmininku — Larry Janonis iš New Yorko, Algirdas Budreckis iš Bostono,

JAV kongresmanas Don Ritter aktyviai reiškiasi žmogaus teisių ir laisvės srityje, reikalaujamas jų įgyvendinimo komunistų užvaldytuose kraštuose. Lietuvos Vyčiai įteikė jam žymenį "Friend of Lithuania".

Ma, ir Pranė Petkuvienė iš Dayton, Ohio. Sekretariate pareigas atliko Mary Kinčius ir Mary Juzėnas, abi iš Chicagos.

Kun. William Wolkovich kalbėjo apie etniškumą. Po jo sekė seselės Marilyn Kuzmizkus, šv. Kazimiero vienuolyno vienuolė, žodis apie Motinos Marijos Kauptės beatifikacijos bylą.

Vakare buvo suorganizuota autobusais ekskursija į "Nine Oaks Center", kur įvyko lietuviška vakaruška, kurios iškylusis momentas buvo 144-tos kuopos jaunučių — 28 lietuviukų nuo 4 iki 14 metų amžiaus pasirodymas. Jaunučių globėjai Ritai Shevokaitei vadovaujant, jie atliko tautinių lietuviškų šokių bei dainų pykę. Po programos vyko šokiai. Pertraukos metu Anthracite kuopos dramos mylėtojai atliko senoviškas vestuves, kurias aptarė Anna Klizas Wargo. Tai buvo vestuvės iš tų dienų šio šimtmečio pradžioje, kai pirmieji imigrantai pasiekė Anthracite angliakasyklų

rajoną, ir kai Shenandoah, Pensylvanija buvo lietuvių imigrantų centru. Muzika buvo išgauta iš senos plokštelės, gamintos 1930 metais. Visiems vakaras praėjo smagiai.

Penktadienio sesija prasidėjo maldą, kurią sekė išdininkės Teresės Trainis pranešimas. Po to įvyko patikėtinių pranešimas. "Lietuvos krikščionybės jubiliejus — 600 metai — Asmeniškasis užsiangažavimas ar tikėjimo katastrofa" buvo pranešimus sekančių diskusijų tema. Šias diskusijas pravedė kun. Antanas Jurgelaitis ir prie jų pasisekimo prisidėjo Nancy Pawauskas Miro iš Bridgeport, Conn. Sesija buvo užbaigta šv. Mišiomis viešbutyje.

Popietinę sesiją, kurios tema buvo lietuviška kultūra, pravedė Algirdas Budreckis. Gintaras Karosas iš Bostono, Mass. parodė video filmą iš savo kelionės Lietuvoje.

Penktadienio vakaro kultūrinę naktį sudarė koncertas, atliktas Philadelphijos Vyrų Dainos vieneto, kuriam vadovavo Vytas Maciūnas. Akompaniatorė buvo Anelė Kaulinytė, o solo atliko Rasa Krokytė.

Šeštadienio ryto sesija buvo atidaryta maldą. Buvęs Centro valdybos pirmininkas dr. Jokūbas Stukas kalbėjo apie 1987-tais metais įvyksiančią kelionę į Romą ir ragino visus Lietuvos Vyčius vieningai joje dalyvauti.

Algirdas Budreckis pristatė žymenis kuopoms bei pavieniems nariams, 1986-tais metais įvykdžiusiems gausingiausią naujų narių prirašymą. Sekė Lietuvių kolegijos Romoje rektoriaus mgr. Al Bartkaus pranešimas apie Lietuvos krikščionybės jubiliejų, kurio iškiliausias momentas bus arkivyskupo Jurgio Matulaičio (Nukelta į 4 psl.)

Vliko sušauktoje konferencijoje rugpjūčio 23 d. Clevelande dalinasi informacijom: V. Jokūbaitis, dr. A. Pacevičius, Vliko pirm. dr. K. Bobelis ir dr. V. Stankus. J. Velykio nuotr.

LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

beatifikacija. Mgr. Bartkus taip pat kalbėjo apie kolegijos reikalus ir padėjo Lietuvos Vyčiams ne tik už jų paramą, bet taip pat ir už tai, jog ši organizacija "adoptavo" Lietuvių seminariją Romoje.

Vicepirmininkė jaunučių reikalams Marytė Lepera įteikė Seime dalyvavusiems jaunučiams žymenis ir kalbėjo apie planus nusiųsti vieną jaunutį į Australiją 1988 metais, ten įvyksiančion Jaunimo konferencijon. Ji pranešė, kad Pranė Raubienė — sutiko sušelpiti vieną jaunutį šiai kelionei.

Buvo išrinkta 1986-87-ųjų metų Centro valdyba. Ją sudaro: pirm. Pranas Petrauskas (Syracuse, N. Y.), vicepirm. Algirdas Budreckis (Brockton, Mass.), vicepirm. Pranas Peterson (New Haven, Conn.), vicepirm. Marytė Lepera (Philadelphia, Pa.), sekretorė Mary Juzėnas (Chicago, Ill), finansų sekr. Mary Kover (Riverhead, N. Y.), išdininkė Teresė Trainis (Fairport, Conn.), patikėtiniai Vincent Gray (Cleveland, Ohio) ir Mary Kinčius (Chicago, Ill.), lietuviškų reikalų komiteto pirm. Evelyn Ozalis (Chicago, Ill.) — jai talkininkaus Kazimieras Yanish (Scranton, Pa.), lietuviškų kultūrinių reik. komiteto pirm. Regina Kot (Amsterdam, N. Y.), stipendijų komiteto pirm. Jonas Contons (Boston, Mass.) — jam talkininkaus Gloria Dauchess (Pottsville, Pa.) ir ses. Regina Walls (Pittsburgh, Pa.), ritualų komiteto pirm. Al Zakarka (Chicago, Ill.), liet. kalbos puoselėjimo komiteto pirm. Apolonija

žiausienė (Amsterdam, N. Y.), Lietuvių Romos Katalikų Federacijos koordinatore Joan Ann Reinhart (Frackville, Pa.), archyvų komiteto pirm. Longinas Švelnis (Boston, Mass.) ir visuomeninių reik. komiteto pirm. Anna Klizas Wargo (St. Clair, Pa.).

Vakare uždaramajame bankete kun. Antanas Jurgelaitis buvo pakeltas į Garbės Narius. Buvęs stipendijų komiteto pirmininkas William Piancentini (Providence, R. I.) įteikė stipendijas užsitarnavusiems lietuviams jaunuoliams bei jaunuolėm. "Friend of Lithuania" žymuo buvo įteiktas Pensilvanijos kongresmanui Don Ritter, kuris aktyviai reiškiasi žmogaus teisių bei laisvės srityje, reikalaudamas jų įgyvendinimo komunistų užvaldytuose kraštuose. Jis dirbo Helsinkio komisijoje ir ypačingai domisi Lietuvos klausimu.

Seimo uždaramosios šv. Mišios buvo atlaikytos Packer Memorial koplyčioje Lehigh universiteto patalpose Bethlehem, Pa. Po Mišių įvyko atsisveikinimo pietūs Hiltono viešbutyje ir visi nariai bei svečiai išvyko į namus su linksmai praejusio Seimo prisiminimais.

74-tasis Lietuvos Vyčių Visuotinas Seimas įvyks Kansas City, Kansas valstijoje.

TRUCK MECHANIC

Heavy duty expd. truck mechanic needed. Must have own tools. Salary commensurate with exp., please call for appt. 201-656-5900. (2134)

GOVERNMENT JOBS

\$16,040 — \$59,230 / yr. Now Hiring. Call 805-687-6000 Ext. R-5823 for current federal list. (27-34)

Birutė ir Vladas Nasevičiai su šeima.

LIETUVOJE MIRE VLADAS NASEVIČIUS

Nedaug kas šiandien prisimins šią pavardę, nors daugeliui mūsų ji buvo girdėta 1941 metų birželio 23-čios dienos rytą, kai tautai ir pasauliui radijo bangomis buvo skelbiamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas ir nauja jos vyriausybė. Tos vyriausybės sudėtyje Vladas Nasevičius buvo numatytas Vidaus reikalų ministru. Deja, tuo metu jis jau buvo NKVD naguose, suimtas karo išvakarėse, šeštadienį, birželio 21 dieną.

Vladas Nasevičius gimė 1909 metais liepos 15 d. Rygoje. Palaidotas šių metų liepos 19 dieną savo tėviškės kapinėse, Saldutiškyje.

Po Chruščiovinės amnestijos jis grįžo iš Sibiro palaužta sveikata, bet nepalūžusia dvasia. Gyveno įvairiose vietovėse draugų ir giminių globojamas. Sukūrė šeimą ir pagaliau gavo leidimą apsigyventi Kaišiadoryse. Gyveno barake, pirmo pasaulinio karo metu vokiečių pastatytam ant kaladžių. Buvo puolamas ir šmeižiamas tenykštės spaudos. Turėjo keletą avilių bičių, taip pat keletą žąsų ir vištų. Be to, buvo šelpiamas draugų už užjūrio. Tikėjosi stambesnės paramos, kad galėtų, kaip pats sakė, susirėsti sau pastogę, bet jos nesusilaukė. Rašė norįs dar būti naudingas "žmogui ir tautai", bet penkių šei-

mos narių gyvenimas viename kambary nebuvo palankus intelektualiniam darbui. Pereitų metų gruodžio mėnesį, diktodamas "sekretorei", laiške savo draugui rašė: "Sveikata senka, pats rašyti nepajėgiu. Parkinsonizmas dešinės rankos progresuoja, valgau kaire"

Taip baigė savo 45-rių metų odėsejišką kelionę Vladas Nasevičius, sunkių išgyvenimų ir 77 metų amžiaus naštos slegiamas.

(ar)

CARPENTER
Experienced in all phases of home remodeling. Must own truck and tools. Please call
BILL (9-5)
(215) 329-7608 (31-45)

NEW JERSEY

A. A. PETRAS
MAČIULAITIS

Gegužės 8 d. Union, New Jersey, Memorial ligoninėj mirė Petras Mačiulaitis, sulaukęs 73 metų amžiaus.

Velionis buvo susipratęs lietuvis ir tautinės minties žmogus. Nepriklausomybės metais jis su grupe Amerikos lietuvių studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune, tačiau dėl sovietų okupacijos turėjo studijas nutraukti ir grįžo Amerikon. Čia jis veikė Tautinėj Sąjungoj ir vieną kadenciją turėjo pareigas Sąjungos centro valdyboj.

Išėjus pensijon Mačiulaitį užgulė sveikatos negalavimai. Pagaliau jam buvo amputuota koja virš kelio. Keletą mėnesių teko praleisti ligoninėse kol išmoko naudoti gautą protezę. Grįžus namo atrodė, kad viskas pamažu susitvarkys, tačiau likimo buvo lemta kitajp.

Petras buvo draugiško ir ramaus būdo žmogus. Sugėbėdavo kartais ir gražiai pajuokauti. Kol sveikata tarnavo dalyvaudavo jis lietuvių renginiuose. Paprašytas aukos lietuviškam reikalui, niekuomet neatsisakydavo.

Po operacijos pasijuto vienišas ir prislėgtas. Labai apsidžiaugdavo kaip kas iš pažįstamų jį namuose aplankydavo. Su meile ir ilgesiu prisimindavo studijų dienas Lietuvoje ir dar tikėjosi ją aplankyti.

Būrelis lietuvių atidavė jam pagarbą vietos šermėninėje. Jo palaikų paskutinė kelionė pasirūpino Mačiulaičio dukterėčia.

j. p. vb.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilnių 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

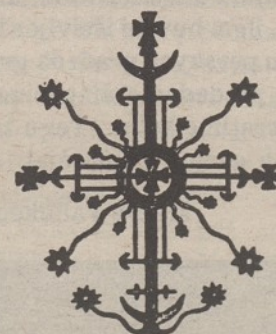
BALTIC TOURS tvarko:

giminių išskvėtimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vancouverio paroda - EXPO 86 Rūta Kleva Vidžiūnienė

Išpūdingas Vancouverio miestas guli tarp kalnų ir mėlynų vandenų visai netoli Jungtinių Valstybių sienos, bet dar arčiau radosi mūsų šeiminingo Gumbelio puošnūs namas. Susiradome jį nesunkiai ir, nors savininko dar ir nebuvo namie, prieš pat duris esančio fontano dugne matomi išpiešti didžiuoliai Gedimino stulpai tarytum užtikrino, kad patekome į tikrai teisingą vietą. Greitai atsirado ir pats p. Gumbelis, kuriam su užuojauta spaudėme ranką dėl mylimos žmonos netikėtos mirties. Sakėsi, kad džiaugiasi svečiais, nes jie padės išblaškyti liūdnas mintis, užims jo vienišas valandas.

Graži tai buvo viešnage tuose, taip su meile šeimai ir Lietuvai išpuoštuose namuose, juo labiau, kad netrukus prisistatė ir keli kiti svečiai — tai seni pažįstami ponai Gustai, vėliau Jonė Kvietytė-Young, Calgary, Alberto gyvenanti dailininkė su savo jaunystės drauge, Danutės Nasvytytės šokių studijos bendrąklase Aldona Valeišaitė-Brusokienė, viešnia iš Amerikos. Taigi, šeiminkui rūpestėlių netrūko. Turėjome čia ištaigingą kambarį su atskira vonia ir balkonu, nuo kurio galėjai matyti apačioje taip su meile dar neseniai šeiminingės prižiūrėtą daržą su agurkais, kmynais, bulvėmis ir kitomis gėrybėmis.

Pagaliau — paroda. Pavadinta ji 'Pasaulis judėsyje, pasaulis polytyje'. Kaip dabar tą pasaulį, kurį čia suvežė 54 tautos, aprašyti? Jis užėmė net 170 akrų žemės, padalintos dėl geresnės orientacijos į spalvos zonas, kurių specifinius taškus greitai galėjai susirasti ir lankstinuke, ir gausiuose informaciniuose stulpuose. Tarp didžiųjų paviljonų jautėsi lyg milžiniškame tarptautinio apsipirkimo punkte, kuriame, kaip dabar jau visame

pasaulyje, savo prekes gambiausiai siūlė bei parodas lankė visos atkutusios Azijos tautos. Žmonių — minios! Tėvai su dar beveik vystyčiuose nešamais kūdikiais, daug rėksmingo jaunimo ir daug senimo, dažnokai net stumiamose kėdėse vežamų iš vienu prekyviečių į kitas. Vieni sėdėjo pavargę ir išsėmę, kiti energingai stūmėsi pirmyn, arba kantriai laukė savo eilės prie juos idomaujančių pastatų. Virš galvų nuolat pradundėdavo Mo-

Seattle lietuvių tautinių šokių grupė "Lietūkis" su vadove Zita Petkus.

E. Gumbelio nuotr.

Gedimino stulpai Gumbelio sodybos fontano dugne.

norail traukinukas, arba prasiūbuodavo maži, 6 žmones talpinantys preciziški vagoniukai, iš kurių galėjai matyti bendrą vaizdą beveik visos parodos ir miesto apylinkių. Gaila, kad tokia kelionė tęsėsi vos 3 minutes, bet galėjai ją kartoti nemokamai kiek nori kartų, jei norėjai vėl stoti į eilę.

Visur buvo priimami ir amerikoniški pinigai, bet jau ne tokiu geru kursu, kaip siūlė bankai esantys pačioje parodoje, vėl gi — jei nesibaidė pastovėti eilėse. Po to žmogus jau pasinėrei į minią, stengiantis sugerti išpūdžius trijuose pagrindiniuose paviljonuose, šešiuose atskirų temų paviljonuose,

pirkinių aikštelėse, teatruose, tarptautiniuose restoranuose. Net ir gatvėse matėi daugybę vokalinių klaunų, įvairių orkestrėlių, kino teatrų rodančių įvairių tautų filmus, miniatiūrinių laivų parodėlę prūdė, dailininkė greitai drožiančią iš ledo gabalo skulptūrą.

Paminėsiu čia keletą atskirų įdomybių, visur daugiausiai stengiantis iškelti savus technikos ir susižinojimo srities atsiekimus. Kalifornija — Ateities kūrėja, Dramblio Kaulo pakrantės uostai su muzika ir šokiais, Kubos propagandiniai pasigyrimai, General Motors automobilių gamybos paroda, Egipto Ramšes Antrasis su visai egip-

tologijos surinktais sarkofagais ir ieroglifais, senųjų laivų statybos rinkinys, KanaDOS raitųjų patrulių paroda, Jungtinių Valstybių — kaip ir daugumos tema — erdvės laimėjimai, Xerox tarptautinio teatro koncertai ir šokiai. Jungtinės Tautos gyrėsi savo laimėjimais, visur nutapyti užgožiantys mižiniški juodi, rudi ir azijatiški veidai. Mūsų rasė kaip ir neegzistavo, mat patys sugėbam gyventi be išmaldos.

Buvau ir pas rusus, lyg nežinočiau jų tikslų ir propagandos. Tą ir radau. Viduje charakteringai tamsu ir niūru, o ant sienų nesuskaitomų jų astronautų paveikslai — tai trise, tai dviese, tai prie kapsulės, tai grįžus iš erdvių kelionės. Labai gražios Kijevo miesto pastatų nuotraukos. Pastatų, kuriuos ne jie pastatė, kaip ir ta neseniai buvusi dailės šedevrų paro-

da, kurią surinko išpjaudami savo kultūringąją klasę per revoliuciją. Žmonės filmavo jų erdvėlaivio kopiją, bet daugiausia grūdosi prie spaudos stalo. Ten nesuskaitomos knygos, aišku — angliškai, apie Leniną, kelios apie Staliną, partijos rašyta Rusijos istorija. Pirkto knygas jaunesnioji kartą daugiausia apie sporto šakas sovietuose, mačiau vieną ir apie Estiją, bet atsibodo ta pati pasakėlė ir džiaugiausi radus duris pasprukti.

Maisto kainos nemažos, bet pasirinkimas milžiniškas, nes kiekviena tauta siūlė savo gardumynus. Geriau siai, visgi, jautėmės didelėje, kaip kluonas, Miuncheno aludėje, kur grojo ir dainavo trankias dainas bavarų muzikantai. Vėlai vakare, kaip buvo skelbiama, pasipylus

(Nukelta į 6 psl.)

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

LEGENDU LIEPSNOS. Poemos. Aplankas ir vinjetės dail. Birutės Vilkušaitytės-Gedvilienės. 92 psl. kietais viršeliais, kaina 6 dol. Išleido Vilties leidykla. Knygoje trys poemos. Parneškite ilgesio žariją — Dariui ir Girėnui, Vizijų sakmėj — M. K. Čiurlioniui ir Žengė broliui (Miško brolių sesužei).

Vancouverio (Kanadoje) choras, kuriam vadovauja Vida Milerienė.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 6 dol. ir prašau atsiųsti man Petronėlės Orinitaitės poemas LEGENDU LIEPSNOS.

Vardas ir pavardė

Adresas

Apie sąžinės balsą

Aurelija Balašaitienė

Šeima, gyvenimo aplinka, mokyklos ir Bažnyčia nuo pat lopšio mūmose skiepija tam tikras normas, moralines taisykles ir išvysto jautrumą reaguoti į gerį ir blogį bei juos atskirti. Kai kurie psichologai ir kitų sričių mokslininkai, tyrinėjantys žmogiškąją prigimtį, tvirtina, kad žmogus jau gimsta su sugebėjimu skirti gerą nuo blogio. Lietuviai, gyvenę laisvajame pasaulyje, savo gyvenimo kryptį yra apsprendę dviejų kultūrų įtakoje. Jei prieš beveik keturiasdešimtis metų atvykę į laisvąjį pasaulį lietuviai imigrantai aiškiai žinojo savo gyvenimo vertybes ir jų šviesoje augino naujas kartas, tai keli dešimtmečiai toli nuo Lietuvos kai kurių vertybių reikšmę yra paveikę ir jų sampratą taip pakeitę, kad mūsų jauniausiųjų kartų likimas jau kelia rimtą rūpestį. Įauklėtas sąžinės balsas daugumą išlaikė gerais katalikais, dorovingais žmonėmis, naudindais savo gyvenamą kraštą piliečiais. Tačiau materialinis gerbūvis ir lėta, bet stipri, asimiliacija suniveliavo tautinio išipareigojimo jausmus, ir jau lietuviška sąžinė nebekankina, prarandant jaunimo kontaktą su lietuviškų aspiracijų idealais. To išdavoje mažėja jaunimo organizacijų narių skaičius, o lituanistinės mokyklos išgyvena krizę.

Jau vasara įpusėjo ir artėja atostogų galas. Už kelių savaičių visose mokslo institucijose su skambės varpeliai, kviesdami jaunimą grįžti prie knygų, ruoštis gyvenimui, mokytis, lavinti protą, plėsti akiratį. Tarp matematikos, biologijos, istorijos ir vietinės bei svetimos kalbos, vyresnieji vidurinių mokyklų moksleiviai turi planuoti būsimas studijas, rinkti reikalingus kreditus, svarstyti galimy-

bes patekti į kurį nors universitetą. Tai natūrali gyvenimo raida, kurios negali išvengti nė vienas jaunas žmogus, jei jam ir jo šeimai rūpi jo ateitis.

Lituanistinėse mokyklose susirinks mokytojai ir su dideliu susirūpinimu seks savo mokinių sąrašus. Padidėjimo beveik negalima tikėtis, nebent dar veikia vaikų darželis. Bet... ypatingai vyresnėse klasėse, pamažu "nubyra"... Vėliau rudenį girdime pasiteisinimus. "Mano dukra kiekvieną šeštadienį tokį triukšmą keldavo, kad mano nervai nebepakelia"... "Mano berniukas stačiai neapken-tė mokytojos. Aš jo negaliu kankinti"... "Kaip gi vaikas gali iškėsti dar pridėdama pamokų našta? Jei būtų daugiau dainų ar šokių, tai gal ir leisčiau"... "My kids don't like to speak Lithuanian when the neighbors are listening"... Ar reikalingi komentarai?

Jei vis dar tikime į nuo vaikystės įkviepytas dorybių normas, tai kodėl nežinome, kad nenoras kovoti už savo pavergtos tautos laisvę ir palaikyti ateinančiose kartose gyvą išipareigojimą savo šaknims, yra nusikaltimas? Argi nesipiktiname paskutiniuoju metu pragar sėjusiomis Amerikos šnipų bvlomis, kai už kelis tūkstančius dolerių jie priešams pardavinėja savo gimtojo krašto karines paslaptis? Juos mes vadiname niekšais ir išdavikais, nevertais žmogaus vardo. Tai kaip pavadin-sime tuos lietuvius, kurie už kelias miego valandas ir laisvalaikio patogumus parduoda lietuviybę? Vaiku kaltinti negalima, nes tik intymi šeimos aplinka apsprendžia ir formuoja jauno žmogaus, ypatingai mažamečio, pažiūras. Taip, vaikai mėgsta ginčytis ir nepaklusti, bet paprastai tvirtas tėvų autoritetas ir jų pačių elgesys turi lemiamą reikšmę. Pažvelkime į konkretų gyvenimą. Dėščiūsi arti trijų dešimtmečių

lituanistinėse mokyklose, kalbu iš gyvenimo patirties ir štai ką pastebiu: toje pačioje klasėje, to paties amžiaus jaunimas yra ryškiai pasiskirstęs lietuviškumo ir lietuvių kalbos pajėgumo atžvilgiu. Toje pačioje klasėje yra mokinių, ypatingai, aukštesnėse klasėse, kurie taisyklingai kalba ir gerai rašo lietuviškai, pajėgia logiškai, suprantamai ir tiksliai analizuoti literatūros veikalus, sugeba tiek raštu, tiek žodžiu reikšti savo mintis laisvai lietuviškai. Šalia jų sėdintys kiti beveik nesugeba sudaryti vientisinio sakinio, ribojasi vieno šimto žodžių žodynu, nepajėgia rašyti, neskaitė... Kai vienam mokiniui pasiūliau skaityti vieną populiarią lietuvišką knygą, savo turiniu ir tema tinkamą to amžiui, man buvo atsakyta, kad tokios knygų namie neturi. Kai pasiūliau, kad tėvai ją nupirktu, gavau tokį atsakymą: "Mano tėvai knygų neperka, nes neturi ka su jomis daryti. Tik reikia išmesti pinigų, o paskui ir knygą reikia mesti į šiukšlyną". Visuomenės spaudimo dėka daugelis mokinių pasiekia aukštesnes klases, joms nepriauge, ir gauna pažymėjimus arba yra keliami į aukštesnius skyrius, nors jų pajėgumas ir pažangumas to nepateisina. Čia žinoma yra atskira tema, bet faktas lieka faktas, kad dėl mokinių skaičiaus mažėjimo lituanistinėse mokyklose yra kalti patys tėvai...

Pabelskime į savo sąžinę ir pasiklausykime jos nors ir labai silpno balso: ji šaukia kiekvieną lietuvišką šeimą vaikuose skiepyti lietuviybės svarbą ir išipareigojimo būtinumą, be kurio jie negalės būti pilnutiniais žmonėmis. Jei tėvams taip buvo Visagallo skirto, kad per karo audras, ugnį ir ašaras, jie buvo apdovano-ti gyvenimu laisvėje, tai reikia ieškoti atsakymo: kodėl? Niekas gyvenime nevyksta be priežasties ir niekas nedovanojama veltui.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Ar ne todėl tapome atkirsta tautos šaka laisvajame pasaulyje, kad mums yra duota speciali misija kovoti už Lietuvos laisvę? Bet toji kova negali būti tęsiama, jei visose mūsų gentkartėse neklestės meilės Lietuvai ugnis, o ji nebus gyva, nes miršta lietuviškas žodis, lietuviška malda, lietuviška knyga...

Perkratykite, tėvai, savo sąžinės, ir neleiskite abejonoms jus sulaikyti nuo vaikų siuntimo į lituanistines mokyklas. Jei ir kalbate namuose lietuviškai, tai vis tik metodiškas žinių perdavimas yra galimas tik mokyklos aplinkoje. Gi apsi-sprendus vaikus vežioti į lituanistinę mokyklą, negalima nuleisti rankų ir su ramia sąžine juos po pamokų atsiimti, bet yra būtina sekti jų pažangumą moksle, tikrinti namų darbus ir palaikyti mokyklose ir mokytojų autoritetą. Jaunas žmogus, kaip tas medelio diegas, gali būti pakreiptas teisinga kryptimi, jei tas bus daroma anksti, palankioje aplinkoje ir su gera valia. Ne, nėra moraliu išsižadėti savo tautos ir paneigti savo kilmę. Ir nėra pateisinama pasiduoti savo vaikų užgaidoms. O jei vaikas protestuotų priešėjimą į vietinę mokyklą, koks būtų tėvų atsakymas tada? Juk tuo atveju vaiko noras nebūtų patenkintas ir jis privalėtų paklusti tiek tėvų, tiek įstatymų valiai. Mus, lietuvius, dar varžo vienas svarbus moralinis įstatymas: privalai mylėti savo tautą, kaip pats save!

nešimą apie Lituanistikos katedrą padarė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, nurodydamas, kad šiuo metu toji katedra jau ruošia 9-nius kandidatus magistro ar daktaro, laipsniams iš lituanistikos, o taip pat, kad ligi spalio 1 d. reikia sudaryti 50,000 dol., kad būtų baigta įmokėti universitetui pasižadėtoji suma katedros reikalams.

Po trumpų pasiaiškinimų pasitarime Lituanistikos katedrai auokojo: po \$1,000 — Česlovas Mickūnas, Juozas Rasys, Brutenis Veitas ir Romas Veitas, \$300.00 — Edmundas Cibas, o \$200.00 — Gintaras Čepas.

Tai naujas stambus įnašas Lituanistikos katedrai, kurią anksčiau daug vietos ir apylinkės lietuvių yra parėmę. Kas dar galėtų naujais ar papildomais įnašais įsijungti į šio reikšmingo darbo užbaigimą, tas prašomas susijungti su LB Bostono apylinkės išdininku Kaziu Bačansku ar savo įnašus siųsti tiesiog PLB valdybai į Chicagą.

BOSTONIŠKIAI VEIKIA NET VASARA

Sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko, atliko liepos 27 d. programą koncerto, surengto Lietuvių Pranciškonų sodijoje Kennebunkporte, Maine. Rugpiūčio 2 d. ten koncertavo sol. Daiva Mongirdaitė, o rugpiūčio 7 d. meninę programą su kitais atliko Elenos Vasyliūnienės iniciatyva ir pastangomis sudarytas vasarotojų choras, kuriam dirigavo Vytautas Eilinas. Šalia to Elena Vasyliūnienė buvo suorganizuojusi vasarotojų diskusijas aktualiais lietuviškais reikalais.

BOSTON

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

PLB pirmininkui Vytautui Kamantui lankantis Bostone, buv. LB tarybos pirmininko Vytauto Izbicko iniciatyva LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas liepos 28 d. pas save buvo sukvietęs pasitarimą, kuriame be šeiminko ir Vytauto Izbicko dalyvavo LB Bostono apylinkės valdybos nariai, LB Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas ir kiti kvies-ti asmenys. Pasitarime pra-

JUOZAS AUDĖNAS

LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI

Olga Audėnienė
23939 So. Gage Road
Wilsonville, Oregon 97070

Siunciu \$18.00 ir prašau man atsiųsti J. Audėno knygą.

Pavardė ir vardas

Adresas

Parašas

EXPO 86...

(Atkelta iš 5 psl.)

fajerverkams, galėjai girdėti populiariusius šio laikotarpio daininkus ir šokti kabaretuose, bet tuo jau neturėjome jėgų pasinaudoti. Mėgstantieji klasikinę muziką galėjo pritaikyti savo apsilankymo laiką prie tikrai garsių pasirodymų - Las Sca los, Guadalajaros baletų ir sovietų Valstybinio orkestro.

Kitą rytą atsisveikinome savo vašingąjį šeiminką ir išvykome namo, pakeliui aplankydami pasakiškai gražų užgesusio ugniakalnio sky-lėje mėlyną, mėlyną Crater ežerą, bei kelioms dienoms sustodami polsiui Tahoe linksmybių mieste. Kaip ten mums sekėsi, geriau nežin-sakysiu!

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

Algirdas Vokietaitis

Erškėtingas kelias į laisvę

1945-1946 METŲ LAIKOTARPIO EPIZODAS (3)

Raudonosios armijos gretose

Netrukus atėjo man 'gero gyvenimo' galas. Po trijų savaitių ligoninėje, gegužės 25 dieną išrašė mane iš ligoninės ir aprenę raudonarmiečio uniforma nuvežė į vietinį kariuomenės dalinį. Tenai buvau įjungtas į naujokų kuopą apmokymui.

Nelengvi buvo tie pirmieji mano, kaip naujoko, žingsniai rusiškoje kariuomenėje, ypač kada įsakydavo bėgti. Dar vis silpnoka mano širdis taip pradėdavo plakti, kad bijojau jog nebeišlaikys. Tada turėdavau išsiprašyti pertraukėlės poilsiui.

Nekęsdavau priverstinai dainuojamų rusiškų žygio dainų, ypač tokių kaip 'Katiuša' ir 'Moskva moja', taip dažnai girdėtų 1940-41 m. bolševikų okupacijos Lietuvoje metu. Tad bent tyliai protestui šitų dainų nedainuodavau. Vieną kartą, seržantui įsakius sudainuoti 'Moskva moja' ir pastebėjus, kad aš jos nedainuoju, prišokęs jis prie manęs užriko:

— Kodėl nedainuoji? Dainuok!

— Nemoku žodžių, — sumelavau ir toliau tylėjau.

Po mėnesio apmokymo priškyrė mane į kulkosvydžių kuopą vienoje Raudonosios armijos divizijoje Bialogarde, naujai priskirtoje Lenkijai srityje.

Sunkus buvo to nugalėtojo-raudonarmiečio gyvenimėlis: be nunešiotos, aplopytos uniformos, amerikinių(!) batų ir į bato aulą užkišto šaukšto valgiui, jis nieko daugiau iš savo valdžios negaudavo — taip, kad net ir autais turėdavo jau pats pasirūpinti. Tad nuolatos tekdavo medžioti apleistuose vokiečių namuose senų marškinių gabalų ir kitokių skudurų autams. Tiesiog gėda būdavo, lyginant šitokius apšepusius nugalėtojų armijos karius su daug geriau ir švariau apsirengusiais vokiečių belaisviais, dirbusiais virtuvėje ir prie kitų ūkio darbų.

Valgyti duodavo pusryčiams juodos kavos su rieku duonos, pabarstytos cukrumo priešpiečiams ir vakarinei — didelį samtį sriubos, kartais ir su mėsos gabalėliais. Indais sriubai ir kavai turėdavome pasirūpinti patys, kadangi be šaukšto sriubai jokių indų valgiui eilinis kareivis negaudavo. Tad indų ieškodavomės patvoriuose ar namų griuvėsiuose. Niekad nepamiršiu vaizdo, kai kartą, stovėdamas eilėje prie lauko virtuvės, pamaciau priešais mane stovintį ruselį-raudonarmietį, ramiai laukiantį savo porcijos sriu-

bos su ... naktiniu puodu (!) rankoje. Vargšas, tur būt niekad savo skurdžiame gyvenime nebuvo matęs tokio 'indo' ir nežinojo net kokią reikalui jis vokiečių buvo naudojamas. Svarbiausia jam buvo tas, kad puodas buvo talpus ...

Nugalėtojai sirgo 'Laikrodžių liga'. Matyt dėl rankinių laikrodžių stokos ano meto 'darbo žmonių rojuje', raudonarmietis, vos užvydęs kokį vokiečių ar vokiečių su laikrodžiu ant rankos, pasinaudodamas nugalėtojo teise be jokių ceremonijų pasisavindavo jį. Savo rūšies didvyrių tapdavo tas, kuris galėdavo pademonstruoti didžiausią skaičių trofėjų — ant rankos užmautų vokiškų laikrodžių, nesvarbu kokių vyriškų ar moteriškų.

Kitokios rūšies nugalėtojų liga, tai tiesiai nenormalus polinkis į moterų prievartavimą. Nors karas jau buvo pasibaigęs, bet tuo gyvulišku instinktu tebesirgo tiek eiliniai raudonarmiečiai, tiek ir karininkai. Nė viena mergaitė negalėjo išvengti to žiauraus likimo. Kadangi prievartavimo aukomis tapdavo ne vien vokiečiai, bet ir lenkės, tai vieną dieną divizijos vadas, sušaukęs aikštėje visą diviziją, išdrožė kariamams pamokslą, uždraudamas raudonarmiečiams prievartauti lenkes. Esą, lenkų tautą reikalinga laikyti Sovietų Sąjungos sąjungininke ir todėl esą gėda taip nepadoriai elgtis su draugais bei sąjungininkais. Apie vokiečių tautybės merginas rusų generolas nei žodžiu neužsiminė. Tad jo įsakymą galima buvo suprasti ir taip, kad lenkų daugiau nelieskite, bet vokiečiai galite ir toliau prievartauti ...

Sunkiojo kulkosvydžio (tipo Maksim) transportui paskyrė man du gerai nušertus, iš vokiečių rekvizuotus arklius ir vežimėlį. Kadangi karo veiksmai buvo jau pasibaigę, tai pagrindinis mano darbas, be retų šaudymo pratybų, buvo arklių šėrimas bei priežiūra ir iš vokiečių rekvizuojamų daiktų gabenimas iš vienos vietos į kitą.

Į vasaros galą didžiama divizijos kareivių buvo įjungti į derliaus nuėmimo darbus apleistuose vokiečių ūkiuose. Į tuos darbus patekau ir aš su savo arkliais.

Maitinami buvome iš lauko virtuvės, bet bulvėmis turėdavome pasirūpinti patys. Tad man, gerai mokančiam vokiečių kalbą, vis tekdavo pareiga, su vienu palydovurškiu, vykti 'medžioti' pas

vietinius vokiečių gyventojus bulvių. Per tas ekspedicijas man būdavo gaila vokiečių, su ašaromis maldaujančių neimti paskutinio jų maisto ištekliaus. Tad imdavau bulves tik iš tų, kurie (patikrinus) turėdavo jų per daug, ar man meluodavo, kad jie pertekliaus neturi.

Rudenį grąžino mus į kareivines ir diviziją perkėlė kiton vieton. Ten susidraugavau su vienu lietuviu — ūkininkaičiu iš Suvalkijos, kuris buvo mobilizuotas sovietų kariuomenėn tuoj po Raudonosios armijos išgygiavimo į Lietuvą.

Apie spalio mėnesį pasigirdo kalbos, jog prasidėsianti demobilizacija. Bauginau si, kad registracijos popieruose pasisendinęs save dviem metais, greitai laiku pateksiu į demobilizuotųjų sąrašą ir tada ateisianti eilė grįžti dabar jau sovietų okupuotą Lietuvon. Tada ir kilo mintis pabėgti. Bet kaip? Kur pasislėpti pabėgus? Juk esu svetimoje žemėje. Aplinkui nelabai draugiški lenkai (ką išgyvenau jau koncentracijos stovykloje) ir vokiečiai.

Atsargiai išsikalbėjau su savo nauju draugu-lietuviu apie tokią galimybę. Galvojau, kad dviese būtų lengviau pabėgti. Patyręs, kad ir jis nekenčia bolševikų ir kartais pagalvoja apie pabėgimą, papasakojau jam savo planą: jei mudviem pavyktų pirmas žingsnis — nepamiršimai pasprukti ir porai dienų kur pasislėpti — tai būtų ne taip jau sunku traukiniu pasiekti Baltijos pajūrį (Gdynę ar Dancigą) ir, pasislėpus ant prekinio švedų laivo, pabėgti į Švediją. Rizikingiausia būtų pirmoji plano dalis: ejo gandai, kad dezertyrai, lenkų išduoti rusams, būdavo tuoj pat sušaudomi.

Sis planas mano draugui patiko ir jau atrodė, kad pabėgimo kompanioną turiu.

Bet štai, vieną dieną vaikščiodami Szczecine (buv. Neustettin) miestelio gatvėmis, pamatėme priešais mus einančius du raudonarmiečius, kalbančius lietuviškai. Iš jų kalbos supratome, kad koks tai lietuvis mėginęs dezertyruoti ir ieškojęs prieglaudos pas lenkus. Lenkai pranešę apie tai rusams, kurie jį pagavę ir vietoje sušaudė.

Ši žinia lyg žaibu pritrenkė mano draugą ir jis čia pat atsimetė nuo mano plano, kaip pernelyg rizikingo. Tai gi dabar likau pats vienas. Bet vis vien buvau tvirtai pasiryžęs savo planą įvykdyti, tik nuošiol jau nieko apie tai savo draugui nepasakoti. Tikėjau, kad ir jis laikys lie-

žuvį už dantų, nenorėdamas save patį įtraukti į šią aferą.

Susiradęs topografinį žemėlapi, vakarais prie laužo ugnies studijuodavau artimesnės vietovės šalutinius kelius, vedančius kuo toliau nuo karinių sovietų bazių.

Dabar tik laukiau tinkamo momento savo planui įvykdyti. Divizijos transporto priemonės, arkliais pakinkyti vežimai — iš Amerikos gauti sunkvežimiai gražiai surikiuoti kareivinių kieme, nebuvo transportui naudojami, greičiausia dėl atsarginių dalių stokos — buvo dažnai naudojama baldų bei kitų armijai reikalingų reikmenų pervežimui. Vieną tokių kelionių ir buvau numatęs panaudoti savo pabėgimui. Neišspręstas liko tik klausimas pas ką pabėgus pasislėpti? Labai abejočiau, ar lenkai suktų man padėti. Čia jau reikėjo rizikuoti ir pasikliauti akla laime.

Spalio mėnesį mūsų kuopa stovėjo Jastrowie (buv. Jastrow) miestelyje. Spalio 29 d. vakare gavome įsakymą pasiruošti kelionei sekanti rytą į Złotow (buv. Flatow) miestelį, parvežti iš ten baldų. Atrodė, kad tai būsianti tinkama proga mano planui įvykdyti. Paprastai į tokias keliones vykdavome vežimų kolona, vienas paskui kitą, po vieną kareivį vežime. Reikėjo, sugalvojus kokį pretekstą, atsislėpti nuo kolonos ir, pasukus į iš anksto numatytą šalutinį kelią, pasprukti.

Naktį, prieš išvykstant kelionėn, prie kišeninės elektinės lemputės šviesos, dar kartą savo žemėlapyje išstudijavau kelionės maršrutą ir susiradau kelią vedantį nuo mūsų vieškelio į miškuotas apylinkes. Tame miške tikė-

jauisi saugiai praleisti pirmąją naktį.

Niekados nepamiršiu tos lemiamos mano gyvenimo dienos — 1954 m. spalio 30-tos — kai apie 6 val. ryto, dar tamsyje, vežimų kolona pajudėjo vieškelio pietryčių kryptimi. Juk tas reiškę man laisvę arba pražūtį.

Buvo tirštas rūkas — idealios oro sąlygos pabėgti. Tas dar labiau sustiprino mano ryžtą.

Pradėjus važiuoti, patekau su savo vežimu į kolonos vidurį. Norint nepastebimai išsijungti iš kolonos, reikėjo pirmiausia patekti į jos uodegą. Po poros valandų kelio sustabdžiau arklius neva pakinktams sutvarkyti ir leidau kitiems vežimams pravažiuoti mane, kol beliko vos dvejetas jų. Tada vėl išsijungiau į koloną ir taip tęsiau kelionę, kol pasiekiau kritišką punktą — numatytą vieškelio susikirtimą su keliu, vedančiu į miškus. Širdis pradėjo smarkiau plakti. Sustojau ir vėl pradėjau pakinktu 'taisymo' komediją. Pravažiuojantys dveji rusų vežimai dar paklausė ar esu reikalingas pagalbos ir ar aš noris, kad jie manęs palauktų. Atsakiau, kad pagalbos nesu reikalingas ir kad jie manęs nalauktų, aš juos pasivysias. Atsikvėpiau, kai jiedu nuvažiavo ir prapuolė rūke. Dabar palikau pats vienas su savo ištikimais draugais — arkliais, saugojamas vien rūko ir nežinomo likimo.

Buvo apie 9 val. ryto. Nebuvo laiko ilgiau savo padėtį svarstyti, reikėjo jau skubiai veikti. Išokęs į vežimą persižegnojau ir suplakęs arklius šuoliais pasileidau dulkėtu keleliu nežinion.

(Nukelta į 8 psl.)

VYTAUTAS ALANTAS

AUŠRA PALIŪNUOSE

Aušros metais Dirvos konkurse premijuotas romanas, gavęs Simo Kašelio premiją. Konkurso juri komisija: Balys Auginas, Vacys Kavaliūnas ir Aleksas Laikūnas, 316 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Išleido Vilties leidykla 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Vytauto Alanto romaną AUŠRA PALIŪNUOSE.

Vardas ir pavardė

Adresas

Laisvės Varpo stovykla

RAKAS-1986

1986 metais liepos 19 iki rugpjūčio 2 dienos Vidurio rajono skautai ir skautės stovyklavo Rako stovyklavietėse Custer, Mich. Į šią stovyklą suvažiavo skautai ir skautės iš Chicagos ir jos apylinkių. Taip pat iš Clevelando, Detroito, Nebraska, San Francisco, Los Angeles, Pensilvanijos, Massachusetts, Minnesotos, Floridos, Indianos, New Jersey ir Louisianos.

Bendra stovykla buvo pavadinta "Laisvės Varpas" su tikslu priminti stovyklaujantiems skautams ir skautėms, kad Lietuva neturi laisvės ir kad yra jų pareiga prisidėti prie laisvės atgavimo. Stovyklos šūkis buvo: "O skambink per amžius laisvės vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos"

ERŠKĖTINGAS KELIAS Į LAISVĘ...

(Atkelta iš 7 psl.)

Nuo šiol jau nebuvo kelio atgal - tik pirmyn, tik kuo toliau nuo rusų.

Taip tie mano žirgeliai, su kuriais per pusę metų spėjau artimai susidraugauti, lyg nujausdami nešė mane pilnu greičiu keletą kilometrų. Pasijutęs saugesnis sulėtinau žingsnį ir, atsigavęs nuo pradinio susijaudinimo, pradėjau spėlioti, kada mano kuopa manęs pasiges. Pasigedę vieno vežimo jie, greičiausiai, išsiuntinės paieškojimo biuletenį. Taigi, iki vakaro galiu būti gan saugus.

Taip besvarstant priešais pasimatė sunkvežimis, pilnas raudonarmiečių. Nusigandau. Bijojau, kad gali mane sustabdyti ir patikrinti. Tada jau viskas būtų baigta... Laimei, sunkvežimis pravažiavo manęs nesusstabdęs. Po trejetos valandų kelio pasimatė didelis miškas. Įvažiavęs į jį sustabdžiau arklius poilsiui ir paleidau pasiganyti pievelėje. Į popietę tęsiau savo kelionę miško keliu vis dar tikrai nežinodamas į kur jis mane nuves. Jau buvo laikas pagalvoti ir apie nakvyne.

(Bus daugiau)

Brolijos pastovyklė buvo pavadinta Mindaugo vardu, primenant skautams, kad Mindaugas buvo pirmasis Lietuvos valdovas, kuris pradėjo Lietuvoje krikščionybę. Sėsrijos pastovyklė vadinosi Sofijos Čiurlionienės vardu, iškeliant 100 metų gimimo sukaktį ir kartu pagerbiant kaip pirmąją Sėsrijos Vyriausią Skautininkę.

Stovyklą aplankė Paulius Žumbakis, kuris stovyklautojus, painformavo apie OSI kooperavimą su KGB.

Savaitgalyje stovyklą aplankė garbės konsulas Vaclovas Kleiza su ponia, Sėsrijos Vyriausia Skautininkė Stefa Gedgaudienė, Brolijos Vyriausias Skautininkas Kazys Matonis, Akademikų skautų pirmi-

ninkas Kęstutis Ječius ir daug kitų skautų vadovų ir tėvų.

Stovykloje buvo suruošti ir laužavedžių kursai, kuriuos lankė 25 skautai ir skautės. Kursus pravedė Edvardas Meilus ir Vilija Nasvytytė.

Stovyklautojai po dviejų savaitių stovyklavimo grįžo į savuosius miestus poilsui, o rudenį vėl jungsis į skautiškas eiles. (ap)

Gairės keliamos jūrų skautų rajone.

J. Tamulaičio nuotr.

PENNSYLVANIJOS LIETUVIŲ DIENA

72-oji metinė lietuvių diena buvo surengta Rocky Glen parke, Moosic, Pa. Prie jos surengimo ir pravedimo prisidėjo Pittston, Pa. 143-ioji bei Schuylkill apskrities Pensilvanijoje 144-ji Lietuvos Vyčių kuopos. Lietuvių dienos rengimo komiteto pirmininku buvo Jack

Joseph iš Frackville, Pa. Dienos pilnas bus persiunčiamas Lietuvių seminarijai Romoje.

Atidaromosios šv. Mišios buvo koncelebruotos Lietuvių Romos Katalikų Vienybės kunigų, švenčiant jų 100-to metų gyvavimo sukaktį bei ką tik praėjusio seimo uždarymą. Koncelebrantai buvo vyskupas Paulius Baltakis, mons. Pranas Yashkas, mons. Al Bartkus, mons. Antanas Norkūnas, mons. Mykolas Ožalas ir kun. Petras Ališauskas.

Popietinė programa buvo pradėta su pirmininko Jack Joseph sveikinimu. Iškilnių pravedėja buvo Anna Kližas Wargo iš St. Clair, Pa. Programą atliko Lazdyno tautinių šokių grupė iš Rochesterio, N. Y., vadovaujant Jadvygai Reginienei. Pasirodė ir solistas Juozas Yezulinas iš Shenandoah, Pa. ir jam akompanavo Rita Shevokaitė iš New Philadelphia, Pa. Iš Pensilvanijos valstijos gubernatoriaus Dick Thronburg buvo iteikta proklamacija Vienybės seimo proga. Mons. Bartkus padėkojo žmonėms už jų paramą ir kalbėjo apie Lietuvos krikščionybės jubiliejaus programą 1987-tais metais. Oficialioji dienos programa buvo užbaigta himnu "Lietuva brangi". (akw)

• Americans for Due Process praneša, kad yra paaukoje OSI apkaltinto esto Karl Linno šeimai 100 egzempliorių adv. Žumbakio parašytos knygos Soviet Evidence in North American Courts. K. Linno dukros yra politiniai aktyvios savo tėvelio byloje ir knyga naudojasi atkreipdamos valdžios pareigūnu, kongresmenų ir pan. dėmesį į bendras problemas susijusias su OSI veikla.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Skautės vėliavos nuleidime Rako stovyklavietėj.

J. Tamulaičio nuotr.

Clevelando skautai dalyvavę Vidurio rajono stovykloje Rake.

J. Tamulaičio nuotr.

Mykolui Gureckui būtų 85 metai

Vladas Žilinskas

1986 m. sausio 19-tą netikėtai nuo širdies smūgio mirė sveikas ir stiprus dipl. miškininkas Mykolas Gureckas. Jis buvo vienas tų bendralaikų, kurs veikliai dalyvavo Lietuvos valstybės atstatyme bei stiprinime, ir ne vien tik savo srityje. M. Gurecko darbai buvo plačiai žinomi lietuviškos medžio ir baldų pramonės steigime bei plėtime itin nepalankiose aplinkybėse. Lietuvos miško eksportas, svarbus tautos ūkiui, buvo nelietuvių rankose (Nafthal, Rosenthal ir pan.), kurie iš mūsų miško per kelius metus tapo turtuoliais. M. Gureckas ryžosi pervesti medžio pramonę ir eksportą į lietuvių rankas.

Mykolas Gureckas gimė 1901 m. rugsėjo 1 dieną Seirijuose, Alytaus apskr. Vidurinį mokslą pradėjo Alytuje, bet Želigovskio puolimui artėjant, Gureckas, palikęs mokslą su keliais gimnazijos draugais, 1920 m. lapkričio 3 d. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Greitai buvo perkeltas į Karo Mokyklos IV laidą, kurioje mokėsi viename būryje su iš JAV atvykusiu kariūnu Steponu Darium.

Baigęs Karo Mokyklą, po kelių paskyrimu M. Gureckas buvo perkeltas į Generalinį štabą, kuriame jo viršininku buvo jaunas karininkas, vėliau generolas St. Raštikis. — Atlikęs karinę prievolę, M. Gureckas išėjo į atsargą ir po egzaminų buvo paskirtas girininku Raudondvario urėdijoje Kauno mieste. Tarnybos metais baigė Aukštesnę Komercijos Mokyklą.

Gyvendamas Kaune, M. Gureckas aktyviai dalyvavo LFLS (Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjungos) krepšinio komandoje, kurios instruktorius buvo Lietuvos aviacijos lakūnas Step. DARIUS. Kiti pionieriai krepšininkai buvo — įžymus sportininkas Albinas Bulvičius (aviacijos kapitonas, tragiškai žuvęs sovietų-vo-

kiečių karo pradžioje) ir Vytautas Vokietaitis (iš didžios Vokietaičių šeimos). Ta LFLS krepšinio komanda laimėjo kelias Lietuvos pirmenybes.

1924 m. Gureckas stojo į Dotnuvos žemės ūkio ir Miškų Akademiją. Jau pirmais metais kartu su Juozu Skaisgiriu ir būsima Skaisgiriene įsteigė Jaunosios Lietuvos Korporaciją. Akademijos Miškininkystės sk. baigė 1928 metais pažymiu "labai gerai". — Po paskyrimo Sudargo miškų urėdo pavaduotoju 1929 metais Gureckas buvo perkeltas urėdu naujoje Taurėnų miškų urėdijoje Ukmergės mieste.

1931 m. Gureckas buvo pakeltas Miškų Departamento inspektorium ir medžio gamybos instruktorium, kuriose pareigose būdamas parašė vadovėlį apie medžio gamybos technines sąlygas. Buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

Feliksio Grigaliūno paskyrimas 1925 m. žemės ūkio viceministru iš pagrindų pakeitė Lietuvos miškų ūkio tvarkymą. Užuo eksportavus rąstus, pradėta akorduoti daug pelningesnė lentpiuvėse pagaminta medžiaga. M. Gureckas buvo paskirtas Miškų Departamento atstovu visose lentpiuvėse.

Ilgijęs patyrimo medžio apdirbime, 1934 m. Gureckas išsinuomojo lentpiuvę iš Lietuvos Banko Klaipėdoje ir įsteigė firmą "Balticum — M. Gureckas". Po trumpos nuomos įsigijo prie Dangės upės nuosavą lentpiuvę, kurioje perdirbo per metus 45,000 kietmetrių Miško Departamento rąstų. Visa gamyba ėjo į Angliją, Italiją, Šveicariją ir Vokietiją.

1938 m. gale, praleisdamas Kalėdas Šveicarijos kalnuose, biznio draugų šveicarų buvo perspėtas, kad Hitleris greitai okupuos Klaipėdos kraštą. Pargrįžęs į Klaipėdą, M. Gurec-

kas iš savo laisvo kapitalo pirkė miško Lietuvoje ir iš Vokietijos sunkvežimių medžio transportui.

1939 m. kovo 23-čią vokiečiams okupavus Klaipėdos kraštą, M. Gureckas persikėlė į Kauną ir pervadė savo bendrovę nauju vardu "Medžio Pramonė ir Prekyba". Ta bendrovė buvo žymiai išplėsta, nupirkus didelio pramoninko Ignac Konopackų Vilniaus lentpiuvę ir baldų fabriką, ir ta lenko įmonė buvo su-lietuvinta vardu "Vilnelė". — Kaip Lietuvos medžio įžymus pramoninkas, Gureckas atstovavo valstybei eilėje tarptautinių konferencijų.

1940 m. sausio mėn. M. Gureckas vedė Filiae Lithuaniae filisterę Eleną Žilinskaitę, kuri buvo tik ką baigusi Medicinos Fakulteto medicinos skyrių. Sovietų okupacijai užėjus 1940 m. birželio 15 dieną, Gureckai per sovietų jau užimtą Smalininkų muitinę pasitraukė į Klaipėdą. Gyvendamas savo senoje vietovėje, Gureckas stebėjo didžiulę vokiečių kariuomenės koncentraciją. Vos Hitleriui pradėjus karą prieš Sovietų Sąjungą 1941 m. birželio 22-tą, Klaipėdos kraštas buvo paskelbtas "karo zona", ir visi lietuviai, kaip nepatikimi, buvo išstremti į Vokietijos gilumą. Gureckai apsigyveno Berlyne.

Lietuvoje giminės išgavo Gen. Komisariato raštą, kad M. Gureckas esąs reikalingas "medžio pramonės specialistas". Po vienerių metų Gureckas grįžo į Vilnių ir buvo paskirtas Medžio Pramonės direktorium. Tuo pačiu metu laikė paskaitas Vilniaus Universiteto Miškininkystės Fakultete. 1944 m. liepos mėn., artėjant sovietų armijoms, Gureckai išvyko į Vokietiją.

Išėjimoje buvo kuriama gana plati organizacija, vadovaujama prof. S. Kaminsko, prof. S. Kolupailos ir gen. S. Dirmanto, paruošti projektus Lietuvos ūkio tvarkymui ateityje. M. Gureckui buvo pavesta sudaryti planą Lietuvos miškų ūkio atstatymui. — Hanau įsteigtuose miškininkų kur-

A. A. Mykolas Gureckas

suose Gureckas buvo vienas iš lektorių.

1949 m. vasario 22 dieną Gureckas su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Waterbury, Conn. Po kelerių metų darbo amerikony įmonėse, atidarė savo "parcel paskage" firmą, kurioje dirbo iki 1984 m. rugpiūčio 15 d., t. y. iki 83-čių metų pabaigos.

Nuo pačių jaunystės dienų M. Gureckas buvo veiklus eilėje tautinių, bendrų ir sporto organizacijų. Kaip minėta, 1924 metais jis buvo vienas Jaunosios Lietuvos Korporacijos steigėjų ir vėliau rėmėjų. Klaipėdoje buvo Lietuvių Vandens Sporto Klubas steigėjas (šis klubas tarpt. regatoje Švedijoje laimėjo savo jachtos klasės 1-mą vietą). Taip pat buvo tarpt. ROTARY Klubas Lietuvos medžio pramo-

nės atstovas. Amerikoje M. Gureckas yra buvęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vicepirmininkas (dr. M. COLNEY būnant pirminku 1951-53 metais), Waterbury ALT S-gos ir BALFo ilgalaikis pirmininkas, LB, Ramovės ir Liet. Miškininkų Sąjungos narys, DIRVOS ir LE bendradarbis.

Mykolą Gurecką sutikau 1929 metais, vos baigęs Ukmergės gimnaziją, jam būnant jaunu Taurėnų miškų urėdu. Jis buvo tikras patriotas, aiškių, tvirtų nuostatų ir visiškai atsidavęs savo aukštoms pareigoms. Buvo tikra, kad tas lietuvis su pasiryžimu bei pasiaukojimu ištikimai ir sėkmingai tarnaus lietuvių tautos ir valstybės gerbiui.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Korp! Jaunosios Lietuvos steigėjai, pirmoji valdyba: pirm. Juozas Skaisgiris, sekr. Skaisgiriene ir vicepirm. Mykolas Gureckas.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

AMŽINĄ ATILSĮ MJR. K. ŠIMĖNUI

Š. m. liepos mėn. 22-ros dienos naktį Bostone liginė amžinu miegu užmigo neprikl. Lietuvos kariuomenės majoras Kazys Šimėnas.

Kazimieras Šimėnas gimė 1898 m. sausio 1 d. Prūsėlių kaime. Juodupės valsčiuje, Rokiškio apskrityje.

Kazimiero tėvai Petras ir Uršulė Šimėnai, užaugino aštuoneris vaikus — tris sūnus ir penkias dukteris; Kazimieras buvo septintasis šeimoje.

Baigęs Oniūškio pradžios mokyklą mokėsi privačiai, nes kilęs Pirmasis Pasaulinis karas sutrukdė mokyklų darbą. Vėliau mokėsi Kaune gimnazijoje. Prie Rokiškio gimnazijos baigė vienerių metų pedagoginius kursus ir pradėjo mokytojauti Kriaunų bažnytkaimy. Tik ką karui praūžus ir Lietuvos valstybei besikuriant, laikai buvo sunkūs. Jaunam mokytojui, prieš pradėdamas darbą, pirmiausia reikėjo atstatyti karo audrų apgriautą, be langų ir durų Kriaunų mokyklą. Miško medžiagą nemokamai davė profesorius Roemeris iš ten esančio jo dvaro miško. Savo rūpesčiu ir valsties kaimo žmonių talka mokykla buvo praplėsta ir atstatyta.

Mokytojo darbas Šimėnui patiko. Čia jis išbuvo dveji metai. Tačiau noras siekti ko nors aukštesnio nedavė ramybės. Kazimieras, paskatintas vietinio mokyklų inspektoriaus ir gavęs iš jo geras rekomendacijas, 1922 m. įstojo į Karo mokyklą Kaune, kurią baigė 1924 metais, gaudamas artilerijos leitenanto laipsnį.

1930 metais baigė Aukštuosius artilerijos karininkų kursus; 1938 m. — kariuomenės ūkio viršininkams administracijos kursus ir dar keletą įvairių karo specialybės kursų akiračius praplėsti. Visą laiką su mažomis išimtimis tarnavo artilerijos dalyse. Buvo pasiūstas vienerių metų stažui atlikti į Latvijos Vid-

žemes artilerijos pulką Rygoje. Vienu metu vadovavo Lietuvos šarvuotam traukiniui. Paskutinioji Lietuvos kariuomenė užima- moji vieta buvo Mokomosios artilerijos grupės vadas (puskarininkų mokyklos vadas), laipsnis — artilerijos majoras.

Tarnaudamas kariuomenėje palaikė ryšius su Lietuvos šauliais ir jiems padėjo kariškai pasiruošti. Būdamas Radviliškio įguloj 1934-35 m. prisidėjo prie Radviliškio šaulių būrio namų statybos.

1927 m. vedė Alysą Šteinaitę. Užaugino ir išmokė tris dukras: Iną, Vidą ir Renatą. Visos sukūrusios savo šeimas. Iš jų Ina Nenortienė gyvena Bostone, kitos dvi už Bostono ribų.

Rusams užėmus Lietuvą, su šeima pasitraukė į vakarus ir 1949 m. atvyko pas brolį į JAV.

Ilgesnį laiką gyveno Norwoode, Mass., išėjęs į pensiją persikėlė Bostonan.

Gyvendamas Norwoode ir vėliau Bostone įsijungė į lietuviškas organizacijas, kaip BALFą, ALTą, Lietuvių Bendruomenę, SLA, Lietuvių karių-veteranų sąjungą Ramovę, šaulius ir kitas. Bendradarbiavo spaudoje. "Keleivy" vedė bitininkystės skyrių. Bostone buvo "Skautų Aido" administratorium, o vėliau Lietuviškos Skautybės Fondo leidinių administratorium.

Už visuomeninę veiklą buvo apdovanotas: Dešimties metų Lietuvos Nepriklausomybės medaliu, IV laipsnio Gedimino ordinu su kaspiniu ir Lietuvių Skautų Sąjungos ordinu "Už Nuopelnus" su rėmėjo kaspinu.

Bostono ir Brocktono lietuviai šauliai ir kariai ramovėnai stovėjo garbės sargyvoj prie pašarvoto Lietuvos kariuomenės majoro. Organizacijų atstovai ir dukros tarė atsisveikinimo žodžius. Didelis būrys giminių, draugų ir pažįstamų atėjo su juo atsisveikinti

ir kitą dieną po pamaldų šv. Petro lietuvių bažnyčioje, So. Bostone, palydėjo į Forest Hills kapines.

Giesmė "Marija, Marija..." ir Lietuvos himnu buvo užbaigtos laidotuvių apeigos. Lietuvos tautinė vėliava, pasiūta Vanagaičio būrio šaulių moterų, kuria buvo pridengtas karstas, perduota saugoti našlei Alysai.

Amžiną atsilįsį maj. Kazimierui Šimėnui. Šeima, giminės ir draugai liūdi jo netekę. (k. n.)

LIETUVIS KORESPONDENTAS ČERNOBYLIO "PAVOJINGOJE TERITORIJOJE"

Praėjus porai mėnesių po Černobylio avarijos, Litaratūroje ir Mene birželio 21 d. pasirodė pirmas lietuvių korespondento pranešimas iš nelaimės vietos — "Černobylis: lyg vienos rankos pirštai". Pasak Juozo Malašausko, tai "klastingai pavojinga teritorija", lyg jis stovėtų "ant pūlingos, bet nematomos žaizdos". Viso to kaltininkas jam "žmogaus nesuvaldyta AE reaktoriaus energija".

Malašauskas aprašo pirmuosius bandymus gesinti "liepsnų sūkurį", žuvusius ugniagesius, evakuaciją, iškelia "tarybinių žmonių didvyriškumą". Černobylio spaudos centre jam pranešė, kad avarinis reaktorius

būsiąs užmūrytas storo betono siena ir, sulyginus žemės paviršių, "tarsi nieko nebūta". Vis dėlto jis tenai jautėsi "lyg žiūrėdamas sunkų slegiantį karo tematikos kino filmą. Rodyklės — "važiuoti kelkraščiu draudžiama", "Draudžiama naudotis gamtos gėrybėmis", "Draudžiama maudytis ir kaitintis saulėje". Pakeliui į Kijevą jis stebėjo sutiktų betonvežių automašinių emblemas ir buvo laimingas sutikdamas Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Mažeikių "drausių savanorių" autotransporto ūkių pavadinimus.

Savo straipsnį Malašauskas užbaigia būdingai "tarybiniu" optimistiniu patosu. Rudeniop reaktoriaus apylinkėje vėl apsigyvens grįžę iš evakuacijos gyventojai, veiks mokyklos, meno kolektyvai, "žerės žydrieji televizijos ekranai". (Čia prisimena Lietuvoje populiari satyrinė daina: "Suplėšysim į gabalus / Tuos Kolorado vabalus / ir vėl žydės laukai"). Išvažiavus iš "pavojingos zonos" ant jo rūbų aparatai neaptiko padidintos radiacijos. Kijeve jis jau nebebijojo valgyti braškių ir pomidorų. Korespondentą neramino tik tai "mintis apie atominio karo grėsmę". Apie Ignalinos reaktorių pavojus Lietuvai Malašauskas taip ir nepagalvojo... (ELTA)

• Šv. Jurgio parapijoje rugsėjo 7 d., sekmadienį, 10:30 val. bus švenčiama tradicinė Šiluvos Marijos šventė.

Po pamaldų ir procesijos visi maldininkai maloniai kviečiami pasisvečiuoti parapijos svetainėje ir sodelyje.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
 - rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
 - namų remontams,
 - kvalifikuotų studentų mokslui
- Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00, penktadieniais 9:00 iki 6:00; šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

• **Algis Rukšėnas**, Lietuvos klubo pakviestas, pirmadienį, rugsėjo 8, 7 val. vak. Gintaro valgykloje kalbės angliškai apie humorą bei satyrą Sovietų Sąjungoje kaip viešąją rezistenciją prieš režimą. Šios vakaronės metu norima susipažinti su Algio Rukšėno sovietinio humoro rinkiniu **IS THAT YOU LAUGHING COMRADE?** ir taip pat amerikiečiams paryškinti sovietinės santvarkos absurdiškumą, kuris atsispindi neužrašytuose ir necenzuruotuose žmonių pokalbiuose. Todėl lietuviai raginami į šią vakaronę kvieisti amerikiečius bičiulius, įstaiigų bendradarbius, universitetų studentus, nes rugsėjo 8 vakaronė kaip tik ir skirta, kaip mes sakome, "parodyti amerikiečiams", koks iš tikrųjų yra sovietinis režimas.

IS THAT YOU LAUGHING COMRADE? knygai išėjus, autorius Algis Rukšėnas jau turėjo keliolika interview su Amerikos ir Kanados radijo stotimis bei laikraščių redaktorais. Susidomėjimas knyga auga. Mums patiems reikėtų knygą dar plačiau pagarsinti.

Į vakaronę reikia iš anksto registruotis Lietuvos klubo telef. 531-2131. Vaisės asmeniui \$6.00. Jeigu kas galėtų paskirti didesnę sumą vaisėms apmokėti, Lietuvos klubas už tuos pinigus pakviestų universitetų studentus ir kitų amerikiečių institucijų asmenis susipažinti su autorium, jo knyga ir įdomiai pateikti Lietuvos padėties klausimą.

Visi esate labai laukiami vakaronėje. Galėsite išgyti ir knygą. Autorius knygoje padarys asmeniškų įrašus.

ATVYKSTA LIETUVOS GARBĖS KONSULAS

Rugsėjo 6 d. 7 val. Dievo Motinos parapijos patalpose įvyks susipažinimas — vaisės su Lietuvos garbės konsulu Vaclovu Kleiza, kurių metu jis papasakos apie savo darbus ir atsakins į klausimus.

Organizacijos ir norintieji dalyvauti prašomi pranešti A. Miškinienėi — tel. 486-8517, J. Gudėnui — 486-2662 ar V. Čėčiui — 486-9944. Vaisės auka \$10.00 asmn.

Sol. Daiva Mongirdaitė

KONCERTAS IR KNYGOS SUTIKTUVĖS

Solistės Daivos Mongirdaitės koncertas ir Balio Gaidžiūno knygos "Saulėtos ir rūsčios dienos" sutiktuvės įvyks š. m. spalio 4 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Daiva Mongirdaitė, pianu palydint Kristinai Kuprevi-

Seselė Zita-Ana su tėveliais Henriku ir Ana Kripavičiais Kazimieriečių vienuolyno sodelyje giminių ir draugų būryje.

Seselės kazimierietės Chicagoje, kur yra jų centras, nuo atvykimo į Ameriką dirbuojasi šv. Kryžiaus ligoninėje ir pedagoginėje srity pradžios ir aukštesnės mokyklose.

Clevelando lietuviams gerai pažįstama veikli Zita Kripavičiūtė eilę metų dirbo Dievo Motinos parapijos mokykloje Clevelande, kuriai taip pat vadovauja seselės kazimierietės.

Prieš metus Zita Kripavičiūtė istojo į Kazimieriečių vienuolyną ir š. m. rugpiūčio 15 Chicagoje davė savo pirmąsias išadas. Šioje neeilinėje šventėje dalyvavo vienuolyno seservs, Zitės tėveliai, giminės ir draugai.

čiūtei, atliks pilną dviejų dalių koncertą.

Koncerto viduryje, vietoj pertraukos, iš naujos knygos bus skaitomi trys eilėraščiai. Juos skaitys Aukšė Bankaitytė, Edas Kijauskas ir pats autorius.

Po koncerto kavinėje, prie vaisių stalų, bus kiek plačiau prisiminta naujoji knyga. Bilietai į koncertą ir knygos sutiktuvės bus pradėti pardavinėti rugsėjo pradžioje. Jų kaina, kad galėtų dalyvauti daugiau svečių, po 5, 4 ir 3 dol. Visos vietos numeruotos.

ZITA KRIPAVIČIŪTĖ DAVĖ KAZIMIERIETĖS IŽADUS

Pagrindinis šv. Mišių koncelebrantas buvo tėvų jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, S. J. Dailavavo taip pat ir kiti kunigai: kun. L. Zaremba, S. J., kun. J. Kidvskas, S. J. ir kiti Mišių metu giedojo seselių choras ir kanklėmis skambino Julija, Lilija ir Nida Gelažytės.

Šia proga ypač džiaugėsi kongregacijos vyr. seselė Joanella, kad seselių eiles papildė darbšti ir veikli lietuvaitė. Naujoji seselė savo naują vardą pasirinko Zita-Ana.

Po iškilmių vienuolynė vyko vaisės.

Šia švente džiaugiasi ne tik Zitės tėvai Henrikas ir Ana Kripavičiai, prekybos Patria savininkai, bet ir visa Clevelando lietuvių kolonija, sveikindama ją ir

linkėdami sėkmingo darbo Kristaus vynuogyne. (I)

• **Tautos šventės minėjimas** įvyks rugsėjo 7 d. 11:45 val. Dievo Motinos parapijos patalpose. Kalbės Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza.

• **Petras Taraška**, Barboros ir Vinco Taraškų sūnus, baigė gerais pažymiais St. Joseph High School Clevelande, specializuodamasis mene ir auto mechanikoje. Gyvena Wickliffe, Ohio su tėvais, penkiais broliais ir seserimi, kurie kaip ir jis priklauso lietuvių skautų organizacijai.

Petras lankė 11 metų šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, aktyviai dalyvauja lietuvių sporto klube "Žaižas", šoko tautinius šokius Grandinėlyje.

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas
— Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERESNĖMIS
IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. I R A
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

VASAROS DARBO VALĀNDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo
10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.

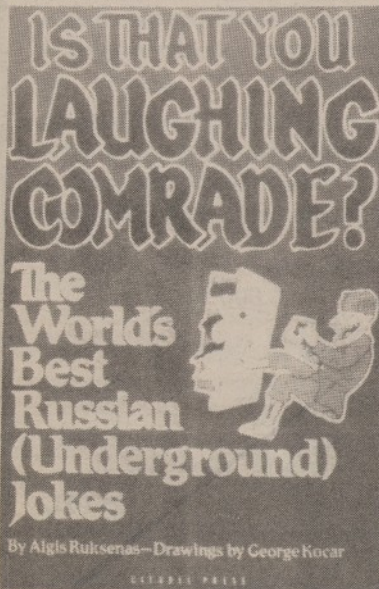
Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.

Šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 1:00 val. p. p.
adv. A. Sirvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

RAŠYTOJAS ALGIS RUKŠĖNAS

kalbės (angliškai) apie humorą ir satyrą Sovietų Sąjungoje kaip viešąją rezistenciją prieš režimą. Jo knygos

IS THAT YOU LAUGHING COMRADE?

sutiktuvės ir vakaronė su autorium įvyks pirmadienį, rugsėjo 8, 7 val. vak. Gintaro valgykloje.

Vaisės — 6.00 asmeniui.

Rezervacijos iš anksto Lietuvių klube tel. 531-2131. (Plačiau skaitykite kronikoje).

DIRVA

VISUOMENĖ NOMINUOS KANDIDATUS NAUJAM ELLIS ISLAND GARBĖS MEDALIUI

Washingtonė rugpjūčio 12 d. sušauktoje spaudos konferencijoje JAV Kongreso atstovai, Laisvės Statulos korporacijos vadovai ir JAV etninių grupių organizacijų vadovybės kreipėsi į Amerikos visuomenę prašydami nominuoti kandidatus naujai įsteigiamam "Ellis Island Medal of Honor".

Šiuo medaliu bus atžymėti ir įvertinti asmenys nusipelnę Amerikai ar savo etninei grupei. Medalis bus įteiktas 1986 m. spalio 28 d. — tikrąją Laisvės Statulos dedikacijos sukakties datą.

Statue of Liberty — Ellis Island Foundation pavedimu National Ethnic Coalition of Organizations padarys galutiną sprendimą kas iš pristatytų kandidatų turės būti atžymėtas.

Ellis Island Medal of Honor buvo įsteigtas sąryšyje su etninių grupių ir organizacijų protestais, kai buvo paskelbti (liepos 3 d.) 12 Laisvės Medalių laimėtojų ir nei vieno iš jų nebuvo pačių gausiausių etninių grupių atstovų.

Kiekvienas asmuo turi teisę nominuoti gyvą Amerikos pilietį (čiagimą ar naturalizuotą).

Nominacijas siųsti iki 1986 m. rugsėjo 5 dienos šiuo adresu: ELLIS ISLAND MEDAL of HONOR, P. O. Box 3900, New York, N. Y. 10163.

Nominacijos lape-laiške be nominuojamojo pavardės, vardo ir adreso reikia trumpai aprašyti nominuojamojo nuopelnus ar nuveiktus išskirtinus darbus. Šį kartą tikrai bus atžymėta vienas ar du lietuviai.

• **Vladas Žilinskas**, Treasure Island, Fla., a. a. Mykolo Gurecko atminimui, Dirvai atsiuntė auką 100 dol. Ačiū.

• **Antanas ir Ona Juodvalkiai**, Chicagoje, šeimos ir giminių ratelyje tyliai atšventė savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį.

• **Antanas ir Valerija Skriduliai**, Daytona Beach, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

• **Rimas Gulbinas**, Palos Park, Ill. atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

"Juodo kaspino dienos" demonstracijoje dalyvavę newyorchiečiai J. Adomėnas, kongresmanas William Green, senatorius Alfonse M. D'Amato ir P. Ažuolas. L. Tamošaičio nuotr.

BEVERLY SHORES

BERVERLY SHORES BALFO GEGUŽINĖ

Š. m. rugsėjo 7 d., sekmadienį, Balfio Beverly Shores skyrius rengia gegužinę Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje, 532 Lake Shore County Rd., Beverly Shores, Ind. Telef. (219) 879-7732.

Bus geras maistas, baras, loterija, puiki atgaiva gamtoje.

11:30 val. ryto bus šv. Mišios šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, Ind. Giedos Algirdas Brazis Chicago lietuvių operos ir Metropolitan operos solistas.

Po pamaldų visi maloniai kviečiami į Pocių sodybą, maloniai praleisti laiką gegužinėje.

Visus kviečia Balfio 18 Beverly Shores skyriaus valdyba.

CHICAGO

SEZONO UŽBAIGIMO GEGUŽINĖ

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicago skyrius š. m. rugpjūčio 24 d. Ateitininkų namų sodelyje, Lemont, Ill. surengė vasaros sezono užbaigimui gegužinę. Oras pasitaikė labai gražus nei lijo, nei saulė spirgino, tad ir žmonių daugokai privažiavo.

Be to, nusišypsojo laimė, spaudoje buvo klaidingų skelbimų apie kitų organizacijų ten pat rengiamas gegužines. Tad atvažiavo ir tokių, kurie normaliai nebūtų dalyvavę. Buvo lietuviškų valgių, teko girdėti, kad kugelio pristigo. Buvo įvairios atgaivos ir laimėjimai. Gražiai ir ramiai praėjo sekmadienio popietė.

Buvo progos susitikti, pasikalbėti ir pabendrauti. Lauksime kitų metų ir kitos gegužinės.

• **Dail. Valdo Kūno-Vaitiekūno** dailės parbų paroda įvyks Chicagoje Lietuvių Tautiniuose Namuose š. m. rugsėjo 12-13 d. d. Parodos atidarymas 5 v. v. Dailininkas atsiveža iš Floridos, kur jis gyvena, grafikos ir tapybos darbus.

Vl. Žilinskas, Treasure Island, Fla., a. a. Mykolo Gurecko atminimui	100.00
R. Gulbinas, Palos Park	13.00
A. Skridulis, Daytona Beach	18.00
P. Račiukaitis, Baltimore	8.00
X. Y., Brooklyn	10.00
R. Vodopalas, Highland Hts.	8.00
A. Dovydaitis, St. Petersburg	3.00
A. Spakauskas, Philadelphia	8.00
G. Stančius, Mt. Vernon	18.00
O. Biežienė, Long Valley	13.00
V. Mamaitis, Sunny Hill	2.00
J. Bironas, Livonia	3.00
S. Nėdas, Chicago	13.00
LKV Ramovė Clevelando skyrius	25.00
Pr. Šapalas, Lemont	13.00
St. Lukas, Cleveland	3.00
H. Bagdonienė, Chicago	3.00
O. Rinkus, St. Petersburg	5.00
K. Mitinas, Fremont Center	8.00
E. I. Manomaičiai, W. Roxbury	20.00
A. Vaivada, McLean	3.56
I. Puodelis, St. Petersburg	3.00
Dr. S. Kazlauskas, Oakville	2.17

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **Grażina Kenter**, Danbury, Ct., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• **Dr. Tadas Palionis**, Middleton, Wis., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **Aleksas Ibenskis**, Clevelande, atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 6955 So. Campbell Ave., Chicago, IL
60629. Telefonas: (312) 778-5374.

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

NR. 8605 RUGSĖJO 12 — RUGSĖJO 26 D.
Iš New Yorko \$1,685.00

Nr. 8607 GRUODŽIO 20 — SAUSIO 3, 1987
Iš New Yorko \$1,471.00

Kelionių maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, baleto, teatro ar Filharmonijos bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Šalia įprastinio maršruto, rugsėjo mėnesio ekskursantai lankys Panevėžį. Gruodžio mėnesio kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujametinius spektaklius Operos ir baleto teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame, perkantiems automobilius. Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.
VAZ 2107 — 4,470 r.
VAZ 2106 — 4,130 r.
VAZ 21003 — 3,900 rb.
VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163,
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais.

Lietuvos kariuomenės majorui

A. A.

LIONGINUI LEKNICKUI

mirus, liūdesy likusiai žmonai APOLONIJAI, dukrai MEILUTEI su šeima, sūnui MINDAUGUI su šeima, svainiui JURGIUI INČIŪRAI, dukterėčiai BRONEI MAINELIENEI su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Stasys ir Danutė Baliai,

Anicetas Balys,

Mečys ir Leokadija Baliai
su šeima

A. A.

JULIJAI ZOSTAUTIENEI

mirus, jos vyrui JONUI, svainei STELLAI

ir VYTAUTUI ABRAIČIAMS ir visiems ar-

timiesiems reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Emilija Čekienė